

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Гж1-729/24
21.06.2024. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија: Марије Марковић, председника већа, Зорице Радаковић и Данијеле Марић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... и тужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Биљана Јовановић, адвокат из ..., против туженог „ВВ“ АД ..., ради исплате увећане зараде, одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против пресуде Основног суда у Пожаревцу П1 111/23 од 10.1.2024. године, у седници већа одржаној дана 21.06.2024. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 111/23 од 10.1.2024. године, тако да гласи:

І УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца АА из ..., и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ВВ да тужиоцу на име увећане зараде по основу прековременог рада од понедељака до петка за период од октобра 2016. године закључно са јуном 2017. године, исплати следеће износе:

- за октобар месец 2016. године износ од 7.028,99 динара, са законском затезном каматом почев од 22.11.2016. године, до коначне исплате;
- за новембар месец 2016. године износ од 4.969,34 динара, са законском затезном каматом почев од 21.12.2016. године, до коначне исплате;
- за децембар месец 2016. године износ од 3.222,03 динара, са законском затезном каматом почев од 21.1.2017. године, до коначне исплате;
- за јануар месец 2017. године износ од 3.689,03 динара, са законском затезном каматом почев од 11.2.2017. године, до коначне исплате;
- за фебруар месец 2017. године износ од 6.192,98 динара, са законском затезном каматом почев од 11.3.2017. године, до коначне исплате;

- за март месец 2017. године износ од 5.013,98 динара, са законском затезном каматом почев од 11.4.2017. године, до коначне исплате;
- за април месец 2017. године износ од 5.639,07 динара, са законском затезном каматом почев од 11.5.2017. године, до коначне исплате;
- за мај месец 2017. године износ од 3.374,98 динара, са законском затезном каматом почев од 10.6.2017. године, до коначне исплате;
- за јун месец 2017. године износ од 6.993,42 динара, са законском затезном каматом почев од 11.7.2017. године, до коначне исплате, све у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

II УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца ББ из ..., и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ВВ да тужиоцу на име увећане зараде по основу прековременог рада од понедељака до петка за период од октобра 2016. године закључно са јуном 2017. године, исплати следеће износе:

- за октобар месец 2016. године износ од 10.474,06 динара, са законском затезном каматом почев од 22.11.2016. године, до коначне исплате;
- за новембар месец 2016. године износ од 11.315,91 динара, са законском затезном каматом почев од 21.12.2016. године, до коначне исплате;
- за децембар месец 2016. године износ од 6.861,00 динара, са законском затезном каматом почев од 21.1.2017. године, до коначне исплате;
- за јануар месец 2017. године износ од 6.654,07 динара, са законском затезном каматом почев од 11.2.2017. године, до коначне исплате;
- за фебруар месец 2017. године износ од 10.217,06 динара, са законском затезном каматом почев од 11.3.2017. године, до коначне исплате;
- за март месец 2017. године износ од 8.504,40 динара, са законском затезном каматом почев од 11.4.2017. године, до коначне исплате;
- за април месец 2017. године износ од 4.134,02 динара, са законском затезном каматом почев од 11.5.2017. године, до коначне исплате;
- за мај месец 2017. године износ од 5.696,20 динара, са законском затезном каматом почев од 10.6.2017. године, до коначне исплате;
- за јун месец 2017. године износ од 9.609,83 динара, са законском затезном каматом почев од 11.7.2017. године, до коначне исплате, све у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 869.532,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до извршења, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 111/23 од 10.1.2024. године, ставом 1. изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име увећане зараде по основу прековременог рада од понедељка до петка, за период од октобра 2016. године закључно са јуном 2017. године исплати појединачне месечне износе са законском

затезном каматом у висини и на начин ближе одређен овим ставом изреке. Ставом 2. изреке, одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца ББ из ... у делу којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име увећане зараде по основу прековременог рада од понедељка до петка, за период од октобра 2016. године закључно са јуном 2017. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом у висини и на начин ближе одређен овим ставом изреке. Ставом 3. иреке, одлучено је да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде тужиоци су благовремено изјавили жалбу, побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на жалбу тужилаца.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 386. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11,... и 10/23), и у границама разлога наведених у жалби, Апелациони суд је утврдио да је жалба основана.

Првостепена пресуда није донета уз битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2 тачке 1. до 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни уз битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се жалбом тужилаца неосновано указује, јер је изрека пресуде јасна и разумљива, не противречи сама себи а ни разлозима пресуде, пресуда садржи јасне и непротивречне разлоге о битним чињеницама, тако да, супротно жалбеним наводима, нема недостатака због којих се не може испитати.

Првостепена пресуда је донета уз правилно утврђено чињенично стање али уз погрешну примену материјалног права.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда, тужилац АА из ... је био у радном односу код туженог у периоду од 1.10.2016. године закључно са 30.6.2017. године на радном месту merchandiser, а по основу више уговора о раду на одређено време и то Уговора о раду 3/444 од 30.09.2016. године, Уговора о раду 3/500 од 26.12.2016. године и Уговора о раду 3/97 од 30.03.2017. године. Почев од 1.7.2017. године тужилац није у радном односу код туженог, а у погледу чега је тужени донео решење 3/171 од 20.6.2017. године, којим је констатовано да тужиоцу престаје радни однос дана 30.6.2017. године. Наведеним уговорима о раду предвиђено је да ће запослени послове обављати са пуним радним временом у трајању од 40 часова недељно, да распоред радног времена у оквиру радне недеље утврђује послодавац својом одлуком, као и прерасподелу радног времена, те да запослени има право на дневни одмор, недељни и годишњи одмор (члан 4), односно да се зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде (члан 5). Посао тужиоца састојао се од обиласка продајних објеката на терену, с тим што је у сваком објекту био у обавези да изврши сређивање робе по стандардима, да провери да ли има довољно постера у радњи, да ли има довољно промо материјала и слично.

Тужилац ББ из ... је био у радном односу код туженог у периоду од 1.10.2016. године закључно са 30.6.2017. године на пословима ДСД продавца, а по основу више Уговора о раду на одређено време и то Уговора о раду 3/445 од 30.9.2016. године, Уговора о раду 3/497 од 26.12.2016. године и Уговора о раду 3/81 од 23.3.2017.

године. Почев од 1.7.2017. године тужилац није у радном односу код туженог, а у погледу чега је тужени донео решење 3/167 од 20.6.2017. године, којим је констатовано да тужиоцу престаје радни однос дана 30.6.2017. године. Наведеним уговорима о раду предвиђено је да ће запослени послове обављати са пуним радним временом у трајању од 40 часова недељно, да распоред радног времена у оквиру радне недеље утврђује послодавац својом одлуком, као и прерасподелу радног времена, те да запослени има право на дневни одмор, недељни и годишњи одмор (члан 4), односно да се зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде (члан 5). Посао тужиоца састојао се од обиласка продајних објеката на терену, с тим што је у сваком објекту био у обавези да изврши продају производа туженог, наплату производа, сређивање рафа, лепљење постера, банера, постављање полица, сређивање полица и слично.

Тужиоци су у току радне недеље, од понедељка до петка, били у обавези да у првом продајном објекту буду у 08.00 часова, а из последњег продајног објекта изађу у 16-16.30 часова. Време поласка тужилаца од адресе пребивалишта ка првом продајном објекту који су били у обавези да обиђу, зависило је од локације самог објекта, тј. што је први продајни објекат био удаљенији тужиоци су раније кретали од куће. Време доласка тужилаца са посла, односно на адресу пребивалишта зависило је од локације последњег продајног објекта који су били у обавези да обиђу, тј. што је последњи продајни објекат био удаљенији тужиоци су касније стизали кући. Тужиоцима су у утуженом периоду били претпостављени ГГ и ДД, а тужиоци нису свакодневно обилазили исте продајне објекте, већ је сваког дана био другачији распоред, с тим што су од претпостављеног, путем мејла, добијали списак свих објеката које су морали да обиђу и у сарадњи са њим правили распоред обиласка у току једног дана, с тим што су били у обавези да обиђу све продајне објекте предвиђене за одређени дан и свакодневно су обилазили више од 20 продајних објеката. У утуженом периоду код туженог није вођена евиденција о присутности на послу, али су сви запослени, па и тужиоци имали обавезу да обављају послове радног места на које су били распоређени. Тужиоци су током утуженог периода били задужени службеним возилима тј. возилима туженог, а која су користили за долазак од куће до првог продајног објекта, за обилазак свих продајних објеката које су били дужни да обиђу одређеног дана, као и за повратак од последњег продајног објекта до куће. Возила су имала ГПС систем и тужени је био у могућности да прати кретање сваког од тих возила, као и све активности које су приликом обиласка продајних објеката на терену предузимали тужиоци. Постојала је одлука код туженог да се у службене сврхе возило користи од 7 ујутру до 19 часова, а од 19 часова до 7 часова ујутру наредног дана у приватне сврхе. Возачи су у посебној табели попуњавали податке о коришћењу возила након 19 часова, као и у случају када су се возилом враћали кући након 19 часова, а након обиласка последње продавнице. Тужиоци у спорном периоду нису добијали накнаду на име трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла, зато што су користили службено возило туженог, а зарада тужилаца је обрачунавана на начин да је основна зарада сабирана са радним учинком, који се састојао од продатих количина, од броја успешних посета, од наплате потраживања и није било горњег лимита за исплату зараде.

Вештачењем од стране вештака саобраћајне струке са допунама утврђено је да је тужилац АА током утуженог периода, по основу рада дужег од 8 часова од понедељка до петка, остварио прековремени рад у трајању од 215 часова и 3 минута, као и да је тужилац ББ током утуженог периода по основу рада дужег од 8 часова, од

понедељка до петка, остварио прековремени рад у трајању од 303 часа и 31 минута. У допунском налазу вештака од 9.1.2020. године извршена је упоредна анализа података из електронске евиденције, ГПС листа и извештаја о коришћењу службеног возила у службене сврхе. Вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке, са допунама од 10.6.2021. године и 13.12.2021. године утврђено је да је вредност прековременог рада тужиоца АА, по основу рада дужег од 8 часова, од понедељка до петка износи 46.123,81 динар, а да вредност прековременог рада тужиоца ББ, по основу рада дужег од 8 часова, од понедељка до петка износи 73.466,55 динара.

Међутим, првостепени суд је из чињеница које је правилно утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је засновао пресуду, и то да време проведено у доласку од куће до првог продајног објекта (до 08.00 часова), односно време проведено након изласка из последњег продајног објекта (од 16.00 часова), не испуњава критеријуме из члана 50. став 1. Закона о раду, односно да се радним местом тужилаца сматра рута коју је одређивао послодавац за сваки радни дан са одређеним бројем објеката које је запослени био у обавези да обиђе у току радног дана у времену од 8 до 16 часова и у којим продајним објектима су тужиоци испуњавали своје радне задатке, и да тужиоцима не припада тражена увећана зарада по основу прековременог рада, због чега је тужбени захтев тужиоца одбио као неоснован и одлучио као у изреци првостепене пресуде.

Изложено правно становиште првостепеног суда, по оцени Апелационог суда није правилно.

Наиме, одредбом члана 53. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 113/17) предвиђено је да је на захтев послодавца, запослени дужан да ради дуже од пуног радног времена у случају више силе, изненадног повећања обима посла и у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран, док је ставом 2. прописано да прековремени рад не може да траје дуже од осам часова недељно, нити дуже од четири часа дневно по запосленом. Одредбом члана 67. став 1. Закона о раду прописано је, између осталог, да запослени има право на недељни одмор у трајању од најмање 24 часа непрекидно, а ставом 2 да се недељни одмор, по правилу користи недељом. Такође, чланом 108. став 1. тачка 3. наведеног закона прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, и то за прековремени рад - најмање 26% од основице. Колективним уговором туженог број 1/111 од 30.01.2015. године, који је у примени од 01.02.2015. године, у члану 26. прописано је, између осталог, да је у случају настанка потребе за прековременим радом запослених руководиоца организационе јединице дужан да попуни и потпише захтев за прековремене сате и да исти унапред, пре настанка прековремених сати, достави на одобрење директору сектора (став 4.), да је послодавац дужан да запослене обавести о увођењу прековременог рада, најкасније 24 часа пре отпочињања таквог рада (став 5.), односно да се без претходно одобрења директора сектора и генералног директора не може организовати прековремени рад. У члану 60. став 1. истог Колективног уговора прописано је, између осталог, да запослени има право на увећану зараду за прековремени рад – 26% од основице (тачка 3.). Из наведених норми материјалног права следи да приликом обрачуна сати проведених на раду морају се узети стварни сати за које су тужиоци били радно ангажовани и расположиви послодавцу.

Полазећи од Одлуке Европског суда за људска права Ц-266/14 од 10.9.2015. године (Federacion de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras (CC.OO) v Tyco Integrated Security SL et Tyco Integrated Fire & Security Corporation Servicios SA), у којој је изражен став да време путовања радника без сталног или уобичајеног места рада између места њиховог боравишта и места где се налази први, односно последњи клијент у конкретном случају продајни објекат представља радно време запосленог, а код у поступку са сигурношћу утврђених чињеница, да су тужиоци службеним возилима право од своје куће ишли на терен, односно у први продајни објекат на терену у којем су морали да буду у 8 часова да из последњег продајног објекта нису могли да изађу пре 16 часова; да тужиоци нису имали сталну канцеларију и полазну тачку; да су тужиоци приликом обављања радних обавеза користили службена возила која су имала ГПС систем и тужени је био у могућности да прати кретање сваког од тих возила, као и све активности које су приликом обиласка продајних објеката на терену предузимали тужиоци, те код постојања одлуке туженог да се у службене сврхе возило користи од 7 ујутру до 19 часова, а од 19 часова до 7 часова ујутру наредног дана у приватне сврхе, то сходно наведеној Одлуци Европског суда за људска права Ц-266/14 од 10.9.2015. године, време које су тужиоци провели у путу до првог продајног објекта и од последњег продајног објекта до пребивалишта, представља радно време а самим тим и прековремени рад тужилаца, за који им припада увећана зарада у складу са одредбом члана 108. став 1. тачка 3. Закона о раду, а у висини која је правилно утврђена на основу налаза и мишљења вештака економско финансијске струке.

С обзиром на изложено, Апелациони суд је на основу члана 394. тачка 3. ЗПП првостепену пресуду преиначио и усвојио тужбене захтеве тужилаца и одлучио као у ставовима I и II изреке ове пресуде.

Поступајући у складу са одредбом члана 165. став 2. ЗПП, а сходно одредби члана 163. у вези члана 153. и 154. ЗПП и Тарифних бројева 13, 15, 16. и 17. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12), и Тарифних бројева 13, 15, 16. и 17. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 43/23), Апелациони суд је ставом III изреке пресуде обавезао туженог, као странку која је изгубила парницу, да тужиоцима који су имали пуномоћника адвоката накнади нужне трошкове који су настали вођењем ове парнице, према тарифи која је важила у моменту настанка трошкова а који обухватају: до спајања поступка за састав тужбе за два тужиоца износ од по 10.800,00 динара (2x10.800,00), за састав поднеска којим се прецизира тужбени захтев за оба тужиоца износ од 16.200,00 динара; за заступања до спајања поступка за сваког тужиоца од стране пуномоћника адвоката на 6 одржаних рочишта износ од по 12.600,00 динара (6x12.600,00); за приступ пуномоћника адвоката до спајања поступка за сваког тужиоца на 1 неодржаном рочишту износ од 7.200,00 динара; након спајања поступка за приступ од стране заједничког адвоката на 12 одржаних рочишта износ од по 18.900,00 динара и на има приступа на 4 неодржана рочишта у износу од по 10.800,00 динара; за сва обављена вештачења износ од 253.680,00 динара; за таксу на тужбу за два тужиоца износ од по 1.900,00 динара и за таксе на првостепену одлуку за оба тужиоца укупан износ од 16.660,00 динара (4.750,00 +11.910,00) и таксе на жалбу укупан износ од 8.583,00 динара (3.745,00 +4.838,00) за састав жалбе износ од 48.600,00. Тужиоцима су признати трошкови и на име приступа од стране заједничког адвоката на два одржана рочишта у 2023. години по важећој тарифи у времену настанка поменутих трошкова износ од 64.800,00 динара (2x32.400,00), што укупно

износи 869.523,00 динара. Тужиоцима су досуђени износи увећани за 20% на основу ПДВ, јер је пуномоћник тужилаца доставио доказ – потврду да је евидентиран као обвезник ПДВ. На досуђени износ парничних трошкова тужиоцима у складу са одредбом члана 277. став 1. ЗПП, припада и право на законску затезну камату од дана извршности ове пресуде до исплате.

**Председник већа – судија
Марија Марковић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**